

XXII TAVALINE PÜHAPÄEV B AASTAL

(Esimene lugemine 5 Mo4 ,1-2.6-8)

Lugemine viiendast Moosese raamatust:

Mooses rääkis rahvale ja ütles: "Kuula, Iisrael, seadusi ja määrusi, mida mina õpetan teid pidama. Kuulake, ja te jääte elama ning lähete ja pärite maa, mille Issand, teie esiisade Jumal, teile annab. Ärge lisage midagi sellele, milleks mina teid kohustan, ja ärge heitke sellest midagi kõrvale, vaid pidage Issanda, oma Jumala kāske, millest mina olen teile rääkinud. Pidage neid au sees ja käige nende järele, sest see on teie tarkus ja mõistlikkus rahvaste silme ees, kes ütlevad neid seadusi kuuldes: "See suur rahvas on tõesti tark ja mõistlik!" Sest millisel suurel rahval on jumalad, kes on neile nii lähedal nagu Issand, meie Jumal, on meile iga kord, kui me teda hüüame? Ja millisel suurel rahval on seadused ja määrused, mis on nii õiglased nagu kogu see käsuõpetus, mille ma täna panen teie kõigi ette?"

See on Jumala Sõna.

(Vastulaul Ps15 ,2-3 4.5. R:1)

R: Issand, kes tohib elada su pühal mäel?

See, kes elab laitmatult ja on õiglane,
räägib tõtt oma südamest;
kes ei pekka keelt ega tee teisele kurja
ega laima oma ligimest.

R:

Kelle silmis on nurjatud põlgust väärt,
kuid au sees need, kes kardavad Issandat.
Kes annab vande enda kahjuks,
aga oma vannet ei murra.

R:

Kes ei anna oma raha laenuks
selleks, et kasu saada,
ega võta süütu vastu altkäemaksu.
Kes nii teeb, ei kõigu iialgi!

R:

(Teine lugemine Jk1 ,17-18.21b-22.27)

Lugemine püha apostel Jaakobuse kirjast:

Mu armsad vennad, kõik hea, mis meile osaks saab, ja iga täiuslik kingitus tuleb ülalt, valguse Isalt, kelle juures ei ole muutust ega varju. Vabal tahtel on ta meid sünnitanud tõe ja sõnaga, et me oleksime tema loodu uudsevili. Võtke tasase meelega vastu see sõna, mis teisse on istutatud ja võib teie hinged päästa. Kuid ärge seda sõna üksnes kuulake, vaid tehke selle järele, muidu te petate iseennast. Sest puhas ja laitmatu teenimine Jumala ees on see: vaeslaste ja lesknaiste eest hoolitsemine nende viletsuses ja hoidumine end maailmaga rüvetamast.

See on Jumala Sõna.

(Salm enne evangeeliumi Jk 1,18)

Halleluuja. Vabal tahtel on Isa meid sünnitanud tõe ja sõnaga,
et me oleksime tema loodu uudsevili. Halleluuja.

(Evangeelium Mk7 ,1-8.14-15.21-23)

Lugemine püha Markuse evangeeliumist:

Sel ajal kogunesid Jeesuse juurde variserid ja mõned kirjatundjad, kes olid tulnud Jeruusalemmast. Ja nad nägid, et tema jüngrid võtavad leiba ebapühade, see on, pesemata kätega. Variserid ise ja juudid ei söö enne, kui nad on peotäie veega käsi pesnud. Nii peavad nad oma esivanemate pärimust. Ka turult tulles ei söö nad enne, kui on käsi pesnud. Ja on veel palju muud, mida nad on võtnud pidada, nagu karikate, astjate ja katelde loputamine.

Ning variserid ja kirjatundjad küsisid Jeesuselt: "Miks sinu jüngrid ei ela esivanemate pärimuse järgi, vaid võtavad leiba pesemata kätega?" Aga tema vastas neile: "Prohvet Jesajal on õigus, kui ta teie, silmakirjatsejate, kohta ütleb: see rahvas austab mind huultega, kuid tema süda on minust kaugel. Ilmaaegu teenivad nad mind nii, sest nende õpetus on inimeste käskimised. Te jätate kõrvale Jumala käsu ja peate inimeste pärimust".

Siis kutsus Jeesus rahva taas enda juurde ja ütles: "Kuulake mind kõik ja mõistke! Miski ei saa tulla inimese sisse väljaspoolt ja teda rüvedaks teha, vaid see, mis inimese seest välja tuleb, rüvetab teda. Sest seespoolt, inimese südamest, tulevad kurjad mõtted, kõlvatus, vargus, tapmine, abielurikkumine, ahnus, lõbuhimu, kurikavalus, liiderlikkus, kadedus, jumalasalgamine, kõrkus ja rumalus. Kogu see kurjus tuleb seespoolt ja rüvetab inimest".

See on Issanda Sõna.

Sissejuhatus

Armsad õed ja vennad, kuulsin kord raadiost avaliku diskussiooni tõlget, kus islamiäärmuslik imaam seletas mošees oma kogudusele koraani. Koguduseliikmed esitasid küsimusi ja tema vastas. Oli huvitav märgata, et iga kord, kui kuulajaskonnast küsiti liberaalsete koraani-interpretatsioonide kohta, siis nimetas imaam neid seisukohti esindavaid islamiõpetlasi nimepidi, rõhutas, et see tõlgendus on nende arvamus, ning lisas lõpuks: "Aga koraanis on kirjas..." See tähendab, tema enda arvamust ja kirjakohtade valikut, mis just tema tõlgendust kinnitasid, esitas ta Jumala enda sõnana.

Seda meetodit, mida too kihutuskõneleja kasutas, nimetatakse demagoogiaks; demagoogia puhul tõstetakse paljudest tõsiasjadest valikuliselt esile ainult mõned, ja ülejäänutele antakse kas negatiivne hinnang või vaikitakse need teadlikult maha. Pinnapealsel kuulamisel võib aga tõesti mulje jääda, et niimoodi väitlejal on õigus.

Kahjuks võime meiegi langeda vahel demagoogia ohvriks - eriti kui poliitikud oma valimis- või propagandakampaaniaid läbi viivad. Teisest küljest tuleb jälgida ka iseennast, et me ei laskuks ise sama madalale seda meetodit kasutama. Me loeme patutunnistuse...

Jutlus

Armsad õed ja vennad, katoliku kiriku kanonisatsiooni- ehk pühakukskuulutamise protsess nägi vanasti ette nn "Advocatus Diaboli" ehk "Kuradi advokaadi" institutsiooni. Paavst Johannes Paulus II ajal 1983 sai see amet uue nime: "Promotor Iustitiae" - "Õigluse nõudleja". Selle institutsiooni roll protsessil on kontrollida kõiki põhjusi, miks pühakukandidaat ei pruugi sobida kanoniseeritute hulka. Alles siis, kui kuradi advokaat midagi tõsist ei leia, pole kandidaadi altarile tõstmisel enam takistusi.

Vahel tasub seda meetodit kasutada ka evangeeliumi sõnumi sügavamaks mõistmiseks.

Niisiis kõigepealt: mis räägib tänases evangeeliumis antud tingimustel variseride ja kirjatundjate kasuks? Esiteks, erinevalt meist ei teadnud nemad veel, et Jeesus oli Jumala Poeg; neil polnud isegi otsest põhjust sellesse uskuda, vaid nad alles püüdsid selgusele jõuda, kes Jeesus on, mida ta õpetab, kuidas suhtub kommetesse, mida variserid ise oma usu juures olemuslikuks pidasid. Teatud vaatenurgast võiks isegi väita, et Jeesus tegi demagoogiat, kui ta viitas Vanale Testamendile: "Prohvet Jesajal on õigus, kui ta teie,

silmakirjatsejate kohta ütleb: See rahvas austab mind huultega, kuid tema süda on minust kaugel. Ilmaaegu teenivad nad mind nii, sest nende õpetus on inimeste käskimised. Te jätate kõrvale Jumala käsu ja peate inimeste pärimust." Jesajalt pärines tegelikult ju ainult kogu tiraadi esimene lause, ülejäänud on Jeesuse oma kokkuvõtte ja interpretatsioon. Ometi kõlab see nii, nagu seisaks kõik need sõnad Jesaja raamatus.

Teiseks tuleb variseride ja kirjatundjate kaitseks öelda, et nagu see pika traditsiooni korral kipub ikka minema, oli piir inimlike seadmiste ja Jumala käsu vahel nende pärimuses aja jooksul hägustunud. Pealegi nägi Jeesus välja nagu tavaline inimene, ja isegi kui tema jumalikkude päritolusse oleks usutud, oli tema sõnadest raske välja lugeda, mis on inimesest ja mis Jumalast. Nii palju siis "kurjusevürstile õigluse nõudleja" vaatenurgast.

Aga vaatleksime sama meetodiga ka teist poolt: mida saab öelda Jeesuse õigustuseks? Ennekõike seda, et kaalukamad argumendid olid tema poolel. Mis tähtsus võis olla käte pesemise kombel Jumala käskude kõrvale, mis on Vanas Testamendis hästi dokumenteeritud ja mis keelasid kõlvatuse, varguse, tapmise ja abielurikkumise? Omalt poolt lisas Jeesus juurde vaid eelmainitud kuritegude motiivid: ahnuse, lõbuhimu, kurikavaluse, kadeduse, jumalasalgamise, kõrkuse ja rumaluse. Iisraeli vaimuliku eliidi prioriteedid olid tollal tõesti paigast ära. Kuigi liturgilisel kätepesemisel peotäie veega võib olla ka väike reaalne kasu hügieeni mõttes, ei saanud pelgalt kommete täpse täitmise põhjal siiski mingil juhul otsustada, kas Jeesus oli prohvet või mitte. Demagoogiliselt kõlavaid argumente kasutas Jeesus ise aga ilmselt lihtsalt sellepärast, et demagoogia oli tema oponentide eneste armastatud meetod ja neile arusaadav keel.

Muide, üks huvitav vahemärkus: katoliku kiriku missaliturгияs on rituaalse kätepesemise element säilinud tänapäevani. Armulaualiturгия alguses peseb preester oma käsi ja ütleb: "Issand, pese mind mu süüst ja tee mind puhtaks mu patust". See sümbol tähendab palvet, et Issand ei vaataks püha talituse ajal preestri isikliku väärituduse peale, kuid mingil juhul ei asenda see vaimuliku isiklikku vastutust oma tegude eest.

Armsad õed ja vennad: "Miski ei saa tulla inimese sisse väljaspoolt ja teda rüvedaks teha, vaid see, mis inimese seest välja tuleb, rüvetab teda." Üks usklik alkohoolik seletas mulle kord: see kirjakoht tähendavat, et alkoholi tarbimise mõõt piirneb sellega, kui süda pahaks läheb ja jook tuldud teed jälle välja tuleb... Täiesti loogiline seletus, mis aga paraku erineb oluliselt sellest, mida Jeesus silmas pidas. Nagu näeme, saab ka Jumala Sõna väänata ja selle kaudu omaenda madalatest huvidest kantud eksitusi kuulutada.

Tänane evangeelium kinnitab meile seega, et eksimine on inimlik - ka variseride ja kirjatundjate eksimine oli inimlik. Kuid igaüks, kes hoiab oma eksitusest kinni, olles teadlik selle kurikavalusest, teeb pattu. Et see meil iialgi ei ununeks... Aamen.